

הכנסת העשרים וחמש

יוזמת: חברת הכנסת אימאן ח'טיב יאסין

פ/4546/25

הצעת חוק התקנת מצלמות לשם הגנה על פעוטות במעונות יום לפעוטות (תיקון – החלה על גני

ילדים והגברת האכיפה), התשפ"ד–2024

1. תיקון סעיף 1 בחוק התקנת מצלמות לשם הגנה על פעוטות במעונות יום לפעוטות, התשע"ט–2018¹ (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 1, במקום "פעוטות השהים במעון יום לפעוטות" יבוא "פעוטות ושל ילדים השהים במעון יום לפעוטות או בגן ילדים", ובמקום הסיפה החל במילים "של הפעוטות" יבוא "של העובדים ושל כל אדם אחר הנמצא במעון או בגן הילדים".
2. תיקון סעיף 2 בסעיף 2 לחוק העיקרי, לפני ההגדרה "הוועדה" יבוא: "גן ילדים" – כמשמעותו בחוק לימוד חובה, התש"ט–1949².
3. תיקון סעיף 3 בסעיף 3 לחוק העיקרי –
- (1) בסעיף קטן (א), במקום האמור בו יבוא "מפעיל מעון יום לפעוטות או גן ילדים, לפי העניין, אחראי להתקנת מצלמות שיתעדו את הנעשה במעון היום או בגן הילדים, בכל השעות שבהן פעוטות וילדים שוהים במקום, בהקלטת וידאו בלא קול";
- (2) בסעיף קטן (ב), אחרי "המעון" יבוא "או גן הילדים" ובמקום "לפעוטות במעון היום לפעוטות" יבוא "לפעוטות ולילדים".
4. הוספת סעיף 3א אחרי סעיף 3 לחוק העיקרי יבוא:

¹ ס"ח התשע"ט, עמ' 9.
² ס"ח התש"ט, עמ' 287.

"צפייה מקוונת 3א. (א) על אף האמור בסעיף 7, מפעיל מעון יום או ובשידור חי בצילומים על ידי הורים לצילומים, וצפייה בהם בשידור חי, ובלבד שיציב שילוט וידע על כך מראש את ההורים בהתאם להוראות סעיף 4, לפני מועד הרישום למעון או לגן, או שהסכימו לכך בכתב לפחות 70% מההורים.

(ב) מפעיל מעון יום או גן ילדים המבקש לאפשר צפייה מקוונת ובשידור חי בצילומים לפי הוראות סעיף קטן (א) יידע על כך את העובדים והמועמדים לעבודה במעון היום או בגן הילדים בהתאם להוראות סעיף 4."

5. בסעיף 6 לחוק העיקרי, במקום "ל-30 ימים" יבוא "ל-60 ימים".

6. בסעיף 7(ב) לחוק העיקרי, בפסקה (4), הסיפה החל במילים "ככל שאין" – תימחק, ואחריה יבוא:

"(5) מפעיל מעון יום או גן ילדים יאפשר לנציגות הורי הפעוטות או הילדים לצפות בצילומים אחת לחודש."

דברי הסבר

בשנים האחרונות אנו עדים לתופעה הולכת וגואה של התעללות בחסרי ישע, ובמיוחד בפעוטות המצויים במסגרות טיפוליות וחינוכיות. כמעט מדי יום נחשפת פרשה חדשה, ומשפחה נוספת נכנסת למעגל נפגעי העבירה, וחווה את הכאב והקושי בשל הפגיעה בילדיהם.

בשנת 2018 נחקקו חוק הפיקוח על מעונות יום לפעוטות, התשע"ט–2018 וחוק התקנת מצלמות לשם הגנה על פעוטות במעונות יום לפעוטות, התשע"ט–2018 (להלן – חוק המצלמות), אשר נועדו לשפר את ההגנה על שלום הפעוטות, ולסייע בניטור ובעקירת תופעת ההתעללות.

בחוק המצלמות הוחלט כי הסמכות לצפייה ולשימוש בצילומים תהיה למשטרת ישראל או למפקח הממונה על ידי המשרד המטפל. כבר בדיוני החקיקה בכנסת התריע נציג המשטרה כי המשטרה לא תוכל

להתמודד עם עומס הפניות של ההורים, והיא תהפוך לגורם מפקח. עוד נאמר על ידי נציגת משטרה בדיון שהתקיים בנושא יישום חוק המצלמות שהתקיים בוועדה המיוחדת לזכויות הילד בחודש פברואר 2022, כי לשם בחינת תיק עם חומרי חקירה רבים המשטרה זקוקה לחוקרים שיצפו בצילומים, ולעתים פעולה זו אורכת חודשים רבים. במקרים רבים, החוקרים מוותרים על הצפייה בחלק מהחומרים, בשל כך שאין די כוח אדם. כמו כן, לעתים קרובות, להורה שהגיש תלונה אין מידע על המועד המדויק שבו אירע האירוע, והדבר מקשה על ניטור האלימות בגן. בנוסף, כיום ישנם 27 מפקחים מטעם המשרד הממונה שאחראים לכסות אלפי גנים, ומספרם אינו מאפשר פיקוח ראוי. כמו כן, בגני ילדים של גילאי 3-6, אשר חוק המצלמות לא חל עליהם, יש מגמה הולכת וגדלה של מקרי התעללות אשר בלתי אפשרי למצות הליך פלילי בעניינם, בשל הקושי להוכיח את האלימות רק מהקלטות ועדויות. על פי דו"ח של מרכז המחקר והמידע של הכנסת, בין 76%-ל-84% מהתיקים בתחום זה נסגרים עקב חוסר ראיות.

נוכח האמור, מוצעים מספר תיקונים בחוק המצלמות: החלתו גם על גני ילדים בגילאי 3 עד 6, מתן אפשרות להורי הפעוטות לצפות בילדיהם בשידור חי ובאופן מקוון, דבר שיאפשר פיקוח ובקרה טובים יותר של ההורים על ילדיהם ועל הנעשה במעונות היום שבהם הם שוהים, ויאפשר טיפול יעיל יותר בתופעה זו; בעל מעון או גן שמעוניין לאפשר זאת יציב שילוט ויידע על כך מראש את ההורים ואת העובדים במקום לפני מועד הרישום למעון או לגן, ובמקרה שהסכימו לכך בכתב 70% מההורים או יותר הוא יכול לאפשר זאת גם לאחר תחילת שנת הפעילות. בעל מעון או גן שלא ירצה להתקין מצלמות מקוונות שמאפשרות צפייה בשידור חי, יוכל לאפשר לנציגות הורים מתוך הורי הפעוטות או הילדים לצפות בצילומים מהמצלמות אחת לחודש, כמו כן מוצע להאריך את התקופה שבה יש חובה לשמור את הצילומים מ-30 ימים ל-60 ימים.

בנוסף, בשנים האחרונות קיים חוסר אחידות במקרה שיש חשד לביצוע עבירה פלילית בשל כך שאין אמות מידה להפעלת סמכות המשטרה להראות להורי הפעוטות או הילדים את הצילומים. כתוצאה מכך במקרה אחד מאפשרים להורים צפייה בצילומים ובמקרה אחר לא מאפשרים ללא סיבה ברורה. מוצע לחייב את משטרת ישראל להראות להורי הפעוטות שנפגעו את הצילומים, במטרה לאפשר זיהוי טוב יותר, לקבוע האם הילד נדרש לעבור בדיקות וטיפולים רפואיים עקב הפגיעה ולסייע בהליך השיקומי של ההורים, הפעוטות או הילדים הנפגעים.

הצעות חוק זהות הונחו על שולחן הכנסת העשרים וחמש על ידי חבר הכנסת אופיר כץ (פ/25/2800), על ידי חבר הכנסת רון כץ (פ/25/3597) ועל ידי חבר הכנסת יוסף עטאונה (פ/25/3959).

הצעת החוק זהה לפ/25/3959 ולפיכך לא נבדקה מחדש על ידי הלשכה המשפטית של הכנסת.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
כ"ד באדר ב' התשפ"ד (03.04.2024)